

V zájmu přistěhovalstva.

'Přistěhovalcká ochranná liga' rozoslala v min. dnech po celé zemi v zájmu přistěhovalstva následovní oběžník, kterýž tuto v příkladu podáváme:

'Otázka přistěhovalcká stala se jednou z nejpřednějších otázek politických dnešního dne. Republikánský president, zvolený na platformě dalšího obmezování přistěhovalstva, jmenoval generálním komisařem přistěhovalckým muže, kterýž v otázce této zaujímá tak rázných náhledů, Powderlyho, kterýž nalezná té největší oporu v zájmu těch nejplnějších opatření v novém předsedovi sněmovního výboru přistěhovalckého, p. Danforda z Ohio, zřejmého a téměř fanatického to odpůrce stěhování se sem přistěhovalstva. Z toho jest proto zřejmo a všeobecně jest uznáváno, že v samém počátku zasedání kongresu přijata bude předloha v zájmu dalšího radikálního obmezování přistěhovalstva—při nejmenším předloha podobná oné tak zvané Lodgeově předloze — pakli že nejenom oni miliony v cizině rozeného občanstva zdejšího, ale zároveň též i všichni svobody milovní a skutečně vlastenecky smýšlející rodilí Američtí nepovstanou jako jeden muž v odporu proti této na nejvyšší škodlivé předloze. Doposud pouze nepřátelská strana byla činnou a jest nejvyšší čas, aby i přátelé vzhopili se k rázné činnosti.

'Kdežto v letech minulých přistěhovalstvo téměř úplně nijak obmezováno nebylo a něco zla z toho povstati snad mohlo, od roku 1893 přistěhovalstvo důrazně jest obmezováno a téměř úplně zastaveno bylo. Heroické kroky, jakéhokoliv druhu, jsou proto úplně zbytečnými a bude-li se o ně přec jen pokoušeno, považovány býti musí za výhradní známky hnutí nativistického. Demagogičtí nativisté, pflíši jsouce zbabelými než aby veřejně doznali úmysl úplného zákazu veškerého přistěhovalstva, doufají dosáhnouti cíle tohoto učiněním podmínek, na nichž připuštění přistěhovalstva závislým bude, tak nesnadnými pro přistěhovalce i pro přátele jejich, v Americe již usedlé, že stěhování se sem, následkem toho, úplně zastaveno bude.

'I za nynějších poměrů deseti tisíce přistěhovalců zdržováno jest co vězňové po celé týdny a podrobováni jsou těm největším utrpením. Přibuzní a přátelé přistěhovalců, občané američtí aneb aspoň obyvatelé této země a platielé daní, nuceni jsou věnovati značné času a po případě i značné peněz, než spojení býti mohou se svými rodinami a přáteli. A nesnáze tyto způsobovány býti mohou opatřeními důkladného vyšetřování. Opatření ta nesmí býti zostřována, tak aby konečně nesnesitelnými se stala a aby konečně zabránila přistup všem, i těm nejzáhodnější přistěhovalcům.

'Tak zvaná předloha Lodgeova ustanovovala, že všichni přistěhovalci, 16 rok stáří překročivší, aby připuštění sem býti mohli, musí dostáti zvláštní zkoušku a musí dokázati schopnost svou ve čtení a psaní pěti řádků ústavy naší v rodném jazyku svém.

'Jsme proti tomu, předně, poněvadž považujeme zkoušku tuto, když by též ženám použito bylo, za nespravedlivou a škodnou. Pro ženské přistěhovalky, kteréž najíti si zde hodlají služby co služby neb provdati se zde hodlají, literární vědomosti jsou úplně zbytečnými. Americká domácnost, tak již dost ohrožená otázkou služebnou, byla by úplně zničena, když by stěhování se sem služek ještě více stříženo bylo. Každá domácí paní a každý muž, kterýž přeje si míru v domácnosti své, měl by vážně o nás

sledcích obmezení tohoto přemýšlet.

'Jsme proti tomu, za druhé, poněvadž, následkem tohoto obmezení, rodiny na nejvyšší krutě byly by roztrhávány, v případě že by ten který člen rodiny schopným nebyl zkoušku tuto složit.

'Jsme proti tomu, za třetí, jelikož jsme přesvědženi, že spůsobeno by tím bylo nezměrné a nesnesitelné utrpení. Vzalo by to dny, vyzkoušeti spůsobem tímto obvyklý lodní náklad přistěhovalců a po celý ten čas i ty nejlepší mezi nově přibylými a přátelé a přibuzní jejich vysazeni byli by těm největším nepřijemnostem. To zvláště platí o New Yorku, kdež, od zhoubného požáru na Ellis Islandu, úřadovny odboru přistěhovalckého jsou tak obmezenými, že bylo by skutečně nemožným opatření zákona tohoto prováděti před znovuootevřením opět zvěšené stanice na Ellis Islandu.

'Jsme proti Lodge'ově předloze a vůbec proti dalšímu obmezování přistěhovalctva, za čtvrté, poněvadž posuzujeme zákony nynější za úplně postačující a poněvadž věříme, že žádná osobá žádoucí, dobrého charakteru a schopné živobytí si vydělávati, nemělo by zabráněno býti v této zemi svobody se usaditi. Pevně věříme, že Spoj. Státy doposud potřebují dobrého přistěhovalctva, aby stalo se jak dodavatelé tak i spotřebitelé a jsme proto rozhodně proti zákonu, jehož prováděním kterýkoliv žádoucí přistěhovalce byl by vyloučen.

'Chceme kongres na tyto náhledy naše upozorniti a chceme dokázati, že náhledy tyto miliony našich spoluobčanů sdíleny jsou. Radíme našim přátelům a spolicitelům, necht' si již tu neb v cizině rozeným, by neupadli v nečinnost, dokud by nebezpečí dalšího obmezování přistěhovalctva úplně odstraněno nebylo. Jakožto zákonitý prostředek ku dosažení našeho cíle odporujeme pořádní valných schůzí, podepisování petic, přijímání resolucí od spolků, posílání delegací ku každičkému členu kongresu a neustálou agitaci v otázce této v tisku veřejném. Členové kongresu zvláště měli by poznati, dříve či později, že nemohou počítati na hlasy skutečně vlasteneckých občanů amerických, necht' si již rozených zde či v cizině a že občané tito použijí plně práv svých při osudí hlasovacím, když bez skutečné nutnosti přijat byl by zákon podobný jedině z předsudku proti obyvatelstvu, v cizině rozenému.'

LITERATURA.

Až do poslední doby chtěl-li kdo pořádati dětské divadlo české musil se obraceti pro spisky importované z Čech, v nichž se to pámbičkářstvím jen hemžilo. Tím způsobem zasluhovalo skutečně bedlivé úvahy rodičů svobodomyslných, maj-li dítkám svým účastenství v podobné zábavě dovoliti, neboť měkké vlastenecké, dojmům přístupné duši dětské nemizí dojmy takové beze stopy. Této starosti rodičů jest odpomoženo. Knihupectví Aug. Geringra v Chicagu vydalo v těchto dnech divadelní spisek pro dítky pod názvem "otcovy narozeniny" z pera B. Bitnera. Děj ovšem čerpán jest ze života dětského a opravdu morální směr jest dobře vyznačen. Živel komický jest ve hře této dobře zastoupen a celé provedení hry této vyžaduje pouze osm dětí a tři osoby dospělé. Spisek tento zasluhuje doporučení pro dětská divadla směru svobodomyslného. Cena jednoho výtisku 25 centů.

Souchotiny.

K vyhlášení této trapné nemoci nebylo dosud vynalezeno léku, jenž by podati mohl více účinně své hodnoty jako Allen's Lung Bal sam. No. 30. a 31 láhev.

Henry George a jeho učení.

Pro Pokrok Západu napísal L. J. Paiba.

Dobrotou.

Zavedení daně vjhradné na pozemek, t. j. hodnotu jeho, odstranilo by clo a daně nepřímé, jež nejvíce na lid pracovný ulehají, jsouce daněmi z potřeb lidových. Jich zrušením velká síla předmětů lidem užívaných značně by zlacněla. Jaká výhoda pro lidi! A mimo to zavedením jednotné daně na pozemky odpadla by všechna daň z oprav a jiných předmětů. Majitel lotu neb farmy nemusel by se obávat zvelebovat a přistavovat, rozmnožovat své stroje a svůj dobytek, jako nyní, když o to hned musí platit větší daň. Lidská přičinlivost nebyla by taxována, ale jenom užívání toho, co nám příroda zdarma poskytlá. Také nemusel by farmář platit daň za pozemkové spekulanty, kteří, poněvadž nechávají pozemky své ležet ladem, platí malý pakatel, třeba pozemky jejich byly cennější oněch pracovních farmářů. Potom by musili platit stejně. Tím umožnili by se všechny ty opravy na cestách, mostech, školách atd., které jsou tak žádoucí. To dalo by tisícům a tisícům lidem zaměstnání. Průmysl a obchod zbaven tíživých daní a cel a pozemkového monopolu, pozvedl by se k výši druhdy nevídané, práce byla by hojnost na všech stranách a dělníci, mající přístup k půdě, vynutili by si takovou mzdu, jaká jim po právu náleží. Stálým zaměstnáním všech pracovních rukou a dobrým výdělkem, vystoupila by spotřeba plodin rolnických a tím i jejich ceny. Dělník i rolník byl by za své namáhání náležitě odměněn a trvalý blahobyt, pokud od moci lidí závisí, byl by zajištěn. Otázka chudoby, pokud příčina její ve společenských poměrech spočívá, byla by rozřešena.

Uvedené jest asi jádro učení Georgeova. Podstatným obsahem a cílem všech jeho spisů. Se socialisty srovnává se, co hlavních zásady se týče, pouze v tom, že žádá, aby všechny průmyslové a komunikační podniky, které povahou svou jsou a musí být monopolu, vedeny byly společně a ku společnému prospěchu. Jsou to na př. železnice, telegrafy, telefony a v jednotlivých obcích plynárny, vodárny, elektrická osvětlení, poštovní dráhy atd. Proto snad méně zaslíbení vyhlášovali ho za socialistu. Ale takových socialistů je už nyní v Americe mnoho. Na příklad bývalý president republikánský, Harrison, je proto, aby obce své potřebné podniky samy si spravovaly, a už nebožtík president Grant byl proto, aby železnice vzaty byly ve správu národa. Proti tomu hlavní námitkou bylo, že by se tím rozmnožil úžasný počet úředníků a moc ústřední vlády nebezpečně vzrostla. V tomto případě poukazuje Henry George na to, že zavedením jeho single tax (jednoduché daně pozemkové), námitka tato by odpadla, neboť zrušením nepřímých daní a odstraněním cla, odpadla by celá armáda nynějších úředníků, tak že by snadno zemělnic a telegrafů ve správu národa. Ostatní obchod a průmysl umožňující konkurenci, t. j. závodění jedněch s druhými, chtěl míti úplně svobodný, nijakými daněmi neb jinými obmezeními zkracovaný. Podobně i obchod s opojnými nápoji. Jako pravý, hluboký, opravčí myslitel nedal se másti a obmezovati panujícími předsudky v tom ohledu, nýbrž zcela zjevně a bez obalu dokazoval, že ty daně a to všechno licenční obmezování toho obchodu ku rozšíření střídmosti a mravnosti nic nenapomáhá, ale spíše v cestě

jim stojí. Je historicky dokázáno, že náchylnost k pití a k nemírnému pití roste drahotou a vzácností opojných nápojů, nehledě ani k tomu, že ovoce zapovězené lépe chutná. Svobodou v tomto obchodu zlacněly by nápoje ve velké míře a falšování jich stalo by se zbytečným. Byly by zdravější a každému přístupnější. Láce učinila by je požitkem všedním, obyčejným. Nevábily by svou drahotou a vzácností, jako nyní. A jak lidé už jsou, nic je tak neodpuzeje, jako všednost. Učištěno něco všedním a odstranili jste to. Rozdávejte opojné nápoje a prodávejte draho čistou vodu a lidé budou chodit na vodu a v blahém politku platit za ni a srkat jen jako vzácné víno.

Co náboženství se týče, nepatřil Henry George ku žádnému církvi, ale také žádnou nepotíral, byv vůči všem nevšímavým. Co u nich nenáviděl a najež katolické církvi vyčetl, byla jejich tělesná stránka, ta fysická organizace na venek, pro fedrování materiálních zájmů, nabývání vlivu a moci a zasahání ní do věcí světských. Ze závěrku spisu jeho "Progress and Poverty" vysvítá, že věřil v život posmrtný a v něm v další zdokonalování se člověka.

Povážíme-li, že žádné vyšší školy nenavštěvoval, ale od mládí musel pečovati o svou výživu, byv tedy samoukem v tom nejvládnějším slova smyslu, což nemůžeme než obdivovati se výsledkům práce jeho. Jeho spisy přeloženy do všech čelních jazyků a jméno jeho jako jednoho z nehlubších myslitelů lidstva do knihy dějin na věky zapsáno. Co tu všelikých "učených" profesorů každoročně na věčné zapomenutí upadá a on, ten plavčík a ten sazeč — !

Na konec ještě malá osobní poznámka. Jak na počátku podotknuto, pomáhal jsem též své doby na díle uskutečnění jeho theorie, již, co takou, i nyní za rozhodně správnou uznávám. S Henry Georgerem rozcházel jsem se jen v tom, že nikdy nevěřil jsem v samo-neb spíše v plnospasitelnost její. Ona je spůsobila rozluštění otázky naprosté chudoby, skytout vydatnou úlevu a povznést obecný blahobyt, bez velkého rozrušování stávajících poměrů, na míru snad nikdy netušenou; ale otázku dělnickou nerozluští. Ona dala by světu dělníky lépe než nyní placené, dobře, snad moc dobře placené; ale byli by to přece jen dělníci, od svých zaměstnavatelů více neb méně závislí. Otázku dělnickou právo-platnaté rozluští jen všeobecné zavedení práce společenské, povšechná kooperace, která učiní z dělníka též spoluzaměstnavatele a zajistí mu nezkrácený výtěžek jeho přičinění.

Učení Henry George-a zajímalo mne velmi, že spatřoval jsem v něm rychlou, snadnou a vydatnou pomoc v panujících poměrech a to pomoc velice žádoucí, neb té bída a těch nedostatků osobně nezaviněných je stále a stále dost. Leč běd lidských čerstva přibývá; ale reformy vlekou se pomalu. I tak jednoduchý a snadno pochopitelný prostředek, jako je "single tax", jen znenáhla získává stoupenců. A léta mjíjí a poměry hospodářské kvapem uzrávají. Veliká společní průmyslová, za příčinou regulování výroby a stanovení ceny různého zboží, tak zvané trusty, takřka co den se množí a mohutné kořeny do hospodářské půdy zapouští a pro veliký obrat hospodářsko-společenský připravují. Neb co medle jsou trusty po ameriku a kartely po evropsku? Socialistická zásada po kapitalistickou použitá a vykořistěná. Je to pan-ký socialism. Až bude ve všech směrech a následcích proveden, nebude potřebí jiného, než jen obrátit jej z panského na lidový socialismus, a otázka dělnická bude bez všeho

prostřednictvím radikálně rozluštěna — v duchu společenské práce. Kdo ví, zdali okolnosti neuzrají v tomto ohledu dříve, nežli agitace pro "single tax" dospěje vrchole vítězství? O těch věcech těžko hádati. Cesty lidských osudů jsou spletité, myslím tím jen pro nás obmezený rozum, poněvadž neznáme vůdčí zákony, jimiž se řídí. Ale jestli "trustovnictví" opanuje a vládne pronikne, což učiní konec volné konkurenci i v těch oborech práce, kde ji chtěl Henry George na vědycky zachovat, a nezůstane nic moudřejšího, nežli vpravit se do okolností a s vděčností vzít, co přirozený rozvoj společnosti sám dobrého nám podá. Lidé i bez hospodářské, často divoké a hrdlofyzské konkurence mohou utěšeně se rozvíjet a svobodně žít, jen když budou čtít. Vědecký, či abych řekl přirozený socialism neládá podřizování, zaniknutí jedinců; on, k vůli štěstí, nechce jim vzíti osobní svobodu, tu nejpodstatnější část všeho štěstí, ale naopak zajistit jim ji v plné míře hospodářskou nezávislostí, t. j. vytržením jich z poddanství kapitálu. Tyhle množící se a rostoucí trusty jsou zvláštním a důležitým úkazem hospodářským a pokrokovým na těle národů, jejichž reformátorská účinnost nedá se nyní ani z části dostihnouti, neku-li cele pochopiti, a věru bylo by žádoucí, aby zase nějaký Henry George se jich uchopil a veskrze prozkoumal. Snad touto cestou dostali bychom se snáze k cíli a spíše odstranili chudobu a to důkladněji, než s pomocí "single tax".

Záchvaty trvale vyjedeny. Záchvaty nervovosti zmizí po jednodušším užívání Dr. Kline's Great Nerve Restorer. Zapište 1 pro 25. láhev na zkoušku. Obdržíte ji zdarma. Dr. R. H. Kline, Ltd. 301 Arch St., Philadelphia, Pa. HTKDT4-17.

VELKÝ ZISK V DRŮBEŽI. NÁS VELKÝ 1908 KATALOG s 100 stránkami vysvětluje vše. Stojí každému za 25. Neopínejší a nejpřínější kniha s barvitouky. Obsahuje 15 nových ilustrací, stačenných předpů a plánu, jak těžit z drůbežnictví. Zapište se vyplacená poštou za 15c. JOHN BAUSCHER, JR., box 161 Freeport, Ills. 117-10419-8

Postarejte se o budoucnost svých rodin. Přistoupěním k rozvětvenému řádu WOODMEN of the WORLD, Jenž vyplácí pojištění správně a rychle. JEDNÁNÍ V ŘEČI ČESKÉ. Hledají se jednatelé, k založení nových táborů. Výhodné podmínky. Dopíšte o podrobnosti česky neb anglicky na vrchního velitele J. C. ROOTT, 311 Sheely Block, OMAHA, NEB.

Potřebujete hodinky? Prodáváme je, prodáváme je za tak nízkou cenu, že nevíte vám být bez hodinek. Máme je ve všech velikostech a vorech. Za níže se však pouze o dvou: Elgin neb Waltham hodinky, nejlepší strojek, kryté víčky, přesné v druzích časů a s jakým rytím! Duerby víčky, těžce zlacněné — vydrží p celý život. Pro dámu neb pro pána. Zapište se na vaši adresu k prohlédnutí. Když nebudou úplně takové, jak je představujeme, zapište je zpět, nestojí vám to nic. Jestli se vám zalíbí, zaplatíte jednateli dovoz \$ 6.50. — To jest správně. Aneb tyto: Hunting Case hodinky s krásným rytím víčky, strojek přesný, všechny velikosti, sáček, pouzdro. Zapište 1 pro 25. Láhev na zkoušku. Obdržíte ji zdarma. Dr. R. H. Kline, Ltd. 301 Arch St., Philadelphia, Pa. HTKDT4-17.

— Předplácejte na Klnhovu Americkou, pouze \$1.00 ročně.